

วิเคราะห์อุตสาหกรรมโคนมไทย

โดย

นายอดุลย์ ว่างตาล

นายกสมาคมผู้เลี้ยงโคนมไทยโฮลสไตน์ฟรีเชียน

กรอบของมุมมอง

- ผลของนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาเกษตรกรและองค์กร
- เงินอุดหนุนเบี้ยต่ำของกรมส่งเสริม และ ธกส. เพื่อมาทำฟาร์มมาตรฐานของเกษตรกร หรือ ทำ **GMP** ของศูนย์รวมนมและโรงงานแปรรูป ตลอดจนเงินจากภาครัฐเพื่อสร้าง โรงงานนมผง----จะช่วยให้โคนมเข้มแข็งอย่างไร
- การปรับของเกษตรกรในอนาคต ควรทำและเป็นอย่างไร ทำอย่างไรจึงเข้มแข็ง เกษตรกรในอุดมคติ
- องค์กรเกษตรกร ควรปรับตัวและเป็นเช่นไร เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืน องค์กรเกษตรกรในอุดมคติ

ผลของนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาเกษตรกรและองค์กร

- มหาวิทยาลัย, วิทยาลัยเกษตรกรรม — งานวิจัย ถ่ายทอด สร้างบุคลากร
- สกว. - เงินวิจัย การนำไปปฏิบัติ ขาดเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
- สยช. — นมโรงเรียน วัตถุประสงค์ ขาดการรณรงค์
- อ.ส.ค. — จุดประสงค์ สังกม VS ธุรกิจ บทบาท ผลงาน สถานการณ์ การเมือง ปัญหา อนาคต
- กระทรวงเกษตร - กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สสส กรมตรวจ บัญชีสหกรณ์

ผลของนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาเกษตรกรและองค์กร (ต่อ)

- กรมปศุสัตว์ - ส่งเสริม นำเข้าโคนม น้ำเชื้อ ผสมเทียม ปรับปรุงพันธุ์ -ลด
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม งานบริการสุขภาพ ตรวจโรค วิเคราะห์อาหาร - ควรทำ
อย่างไร? ใครทำ? โคล้านครอบครัว ฟาร์มมาตรฐาน ผลกระทบ
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร - การเก็บข้อมูล ราคามติบ ต้นทุน -ทำ?
- คณะกรรมการปศุสัตว์แห่งชาติ คณะกรรมการนมผง - ควบคุมการนำเข้า
นมผงขาดมันเนย - MOU
- กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ เจริญ
การค้า - โควตานมผง ควบคุมราคานมในตลาด WTO FTA

- กระทรวงการคลัง ศุลกากร สรรพากร – ภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์นม เครื่องมือเครื่องใช้ ฟาร์ม ภาษีเงินได้ ภาษีโรงเรือน
- กระทรวงศึกษา – นมโรงเรียน ครู เด็ก = ปลุกฝังการดื่มนมสดแท้ 100%
- กระทรวงมหาดไทย – อบต อบต เทศบาล กทม -นมโรงเรียน ภาษีโรงเรือน ของ อบต
- กระทรวงสาธารณสุข – ฉลาก การควบคุมการปลอมปนของนมผง GMP โรงงานแปรรูป
- **Milk Board** – ทำไมไม่เกิด? ควรทำอย่างไร? ระเบียบสำนักนายก?

ฟาร์มมาตรฐานหรือ GMP ของศูนย์รวมนมและโรงงานแปรรูป ตลอดจน โรงงานนมผง----จะช่วยให้โคนมเข้มแข็งอย่างไร?

การทำ **Food Safety** มาตรฐานฟาร์ม เกษตรกรได้ประโยชน์อย่างไร
เห็นด้วยหรือไม่ สิ่งที่เคยคาดหวังว่าจะได้ – เห็นด้วยเพื่อรองรับ นมผงที่จะ
เข้ามา ต้องสู้กันได้

- สิ่งที่เกิดขึ้น – เงินกู้ จำนวนฟาร์มมาตรฐาน ข้อเท็จจริง
- อุปสรรค - “ราคานมไม่เห็นแตกต่าง ซ้ำยังโดนตัดมากกว่าเดิม เลยไม่รู้จะทำไปทำไม” แนวทางแก้ไข – แรงจูงใจ
- โรงงานนมผง – ในแง่ธุรกิจไม่รอด ประโยชน์นี้แท้จริง?

การปรับตัวของเกษตรกรในอนาคต ควรทำและเป็นอย่างไรร ทำอย่างไร จึงเข้มแข็ง

- ประวัติการเลี้ยงโคนมของไทย
- อ.ส.ค. หนองโพ - โครงการพระราชดำริ
- การเลี้ยงโคนมของประเทศที่มีต้นทุนต่างกัน **New Zealand, Argentina, China, USA, Israel, Netherlands, Thailand (IFCN 2004 และ IFCN 2005)**

ข้อสังเกตจากการเปรียบเทียบประเทศต่างๆ

1. ต้นทุนต่ำ คือ **New Zealand** และ **Argentina** การเลี้ยงอย่างปล่อยทุ่งหญ้า ราคาที่ดิน >เมืองไทย เนื่องที่การเกษตรต่อจำนวนประชากร > ไทย
2. ผลผลิต/ตัว ไม่~ ต้นทุนการผลิต แต่ จำนวนโค /ฟาร์ม ~ต้นทุนต่ำ
3. (ราคานม+อื่นๆ) - ต้นทุน) และ(ราคานม / อาหาร) ของ **New Zealand** -> การเพิ่มปริมาณการผลิตของเขาโดยไม่เพิ่มต้นทุนและราคานมทำได้ยาก
4. **Argentina** ยังทำได้
5. **China** ยังขยายได้ แต่ราคานม = **Thai** แต่ อัตราการบริโภคต่ำ เนื่องที่การเกษตรต่อหัวก็น้อย ต้นทุน (ราคานม / อาหาร) ยังสูงกว่าของเรา

- 6 Netherlands, USA มีการ subsidy, ต้นทุน > ไทยแต่ส่งนมผงมาไทย
- 7 ต้นทุน Netherlands > ราคานม เกษตรกรจะอยู่ไม่ได้ถ้าปราศจากการอุดหนุน = ประเทศในกลุ่ม EU ที่ส่งนมผงมายังประเทศไทย
- 8 ไทย ต้นทุน > ราคาขาย แต่ ยังมี ส่วนต่างเล็กน้อยกับ (ราคานม+อื่นๆ) ซึ่ง จะเห็นว่าแรงจูงใจเพื่อเพิ่มปริมาณอาจจะไม่มากแล้ว แต่ดูปัจจัยอื่น เช่น การบริโภคนมต่อคน จำนวนโคต่อฟาร์ม Calving Interval ลัดส่วนโค รีดต่อโคทั้งฝูง ราคานมต่อราคาอาหาร Rep/นม (Replacement cost / นม 100 kg) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไทยยังสามารถปรับปรุงต้นทุนได้อีกมาก

สัมมนาปัญหาที่พบในปัจจุบัน โดยสมาคมฯ จัดสัมมนาทั่วประเทศ 6 ครั้งเรียงตามความสำคัญ

- 1) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นมาก
- 2) อาหารชั้นแพง
- 3) อาหารหายขาดแคลน
- 4) การผสมเทียมและการปรับปรุงพันธุ์โค
- 5) การจำหน่ายน้ำนมดิบ
- 6) งานวิจัยพัฒนา
- 7) การส่งเสริมและอบรมทักษะและเทคโนโลยีในการเลี้ยงโคนม
- 8) การตลาดของนมพร้อมดื่มและผลิตภัณฑ์นม
- 9) สุขภาพโคและการป้องกันโรค
- 10) คุณภาพน้ำนมดิบ
- 11) การจัดทำมาตรฐานฟาร์ม
- 12) การให้บริการทางสัตวแพทย์
- 13) การจัดเก็บภาษีผิดๆ
- 14) ราคาโคสาวตกต่ำ
- 15) อื่นๆ เช่น ขาดเงินทุน ที่ดิน โคนมผลิตต่ำ

ต้นทุนน้ำมันดิบ

- ต้นทุนเฉลี่ยทุกขนาดฟาร์ม **11.56** บาท/กก : รับ **11.31** บาท/กก (ไม่รวมรายได้จากการขายวัวและรายจ่ายค่าแรงเจ้าของฟาร์ม ค่าเสื่อมต่างๆ โดยชุมนุมสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย 2549)
- ต้นทุนโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมกับ ชุมชนสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย 11.06 บาท/กก

วิเคราะห์โดยใช้ SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strength)

- เป็นอาชีพพระราชทานที่ทุกรัฐบาลให้ความสนใจ
- มีวัตถุดิบใช้เลี้ยงสัตว์มากมายตลอดปี
- มี **By products** จากเกษตรอุตสาหกรรม และการเพาะปลูกพืช
- ค่าแรงถูกและมีคุณภาพ
- มีคอนมที่มีพันธุ์กรรมสำหรับ **Tropical Climate**
- สามารถปลูกพืชอาหารสัตว์ได้ตลอดปี
- ราคานม/ราคาอาหารชั้น และ **Replacement Cost** ดีกว่าหลายประเทศ

จุดอ่อน (Weakness)

- ขาดแหล่งอาหารหยابที่มีคุณภาพ
- ประสิทธิภาพฝูงยังต่ำ เช่น อัตราส่วนโครีด/โคไม่รีด **Calving Interval** ผลผลิตต่อตัว
- ขาดการนำวิชาการมาใช้อย่างเป็นระบบ
- ขาดระบบการปรับปรุงพันธุ์ทั้งประเทศ
- ระบบการเลี้ยงต้องพึ่งการจัดการอาหารที่ดีเมื่อเทียบกับระบบ **Grazing** ที่ถูกกว่า
- พันธุ์กรรมยังไม่นิ่ง

จุดอ่อน (Weakness) ต่อ

- การควบคุมโรค เช่น ปากเท้าเปื่อย ไข้หัด วัณโรค ยังไม่ทั่วถึง
- เนื้อที่/ฟาร์มน้อย
- คุณภาพนมเมื่อเทียบจากประเทศนอกยังไม่ดีกว่า
- เกษตรกรขาดความรู้ในเชิงธุรกิจ การจดบันทึกข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง
- ต้นทุนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปานกลาง แต่ผลตอบแทนไม่จูงใจให้พัฒนา (ราคาขาย-อื่นๆ) – (ต้นทุน)
- ยังไม่ทำฟาร์มมาตรฐานเป็นส่วนมาก

อุปสรรค (Threat)

- จะเปิดเสรีนำเข้านมผงใน 18 ปี ยังไม่ได้เตรียมพร้อมเลย
- ต่างประเทศมีการอุดหนุนทำให้นมผงที่เข้ามามีราคาต่ำกว่าต้นทุนที่เป็นจริง
- หลายประเทศจะยังคงอุดหนุนต่อไปเพราะเป็นความมั่นคงทางอาหาร
- นมผง **WMP** เข้ามาได้โดยไม่มี โควตาและเริ่มมากขึ้นเรื่อยๆ
- ขาดองค์กรที่เข้มแข็งมาช่วยดูแลและวางแผนลดต้นทุน
- ข้อมูลทั้งหมดไม่เชื่อมทำให้ขาดการวางแผน
- ขาด พ.ร.บ. นม

อุปสรรค (Threat) ต่อ

- นมไม่ใช่อาหารหลักของคนไทยมาก่อน
- การเลี้ยงโคนมเป็นของใหม่ของคนไทยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ
- อากาศร้อนชื้นทำให้เป็นปัญหาในเรื่องการกินอาหาร การผสมติด โรค ต่างๆ ของโค
- เพื่อนบ้านที่เลี้ยงทำได้ในราคาถูก เช่น **Vietnam India China**
- ปัจจัยการผลิตเริ่มแพงโดยเฉพาะในปี **2548** เป็นต้นมา มันเส้น น้ำมัน ฯลฯ
- โค ล้วนตัวแย่งปัจจัยการผลิตและทำให้การปรับปรุงพันธุ์ช้า
- รัฐเริ่มปล่อยให้เกษตรกรดูแลตัวเอง ตัดการสนับสนุนเรื่องการผสมเทียมและสัตวแพทย์ โดยยังไม่สร้างระบบรองรับ

โอกาส (Opportunity)

- ประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตนมดิบเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้
- การบริโภคภายในประเทศยังต่ำอยู่สามารถเพิ่มได้อีกมาก
- ตลาดน้ำนมสดกำลังโตเทียบกับตลาดนมประเภทอื่น
- เพราะผู้บริโภคมีความรู้มากขึ้นต้องการให้ดูโภชนาการและสูง
- WTO เริ่มมีผลให้ลดการอุดหนุนทำให้ราคานมผงในโลกเริ่มขยับตัวขึ้น

โอกาส (Opportunity) ต่อ

- ตลาดนมพร้อมดื่มและผลิตภัณฑ์นม รอบๆข้างไทยกำลังโต
- โอกาสในการขายพันธมิตรกรรม เครื่องมือ การจัดการให้ประเทศเพื่อนบ้าน
- เมืองไทยจะเป็นครัวของโลก จึงเป็นโอกาสที่นมจะเข้าไปร่วมกับวัตถุดิบอื่นๆที่ส่งออกและแปรรูป เป็นสินค้าสำเร็จรูปต่างๆ เช่น น้ำตาล ข้าว ไข่ ผลไม้ สมุนไพร อาหารไทยอื่นๆ
- รัฐบาลยังสนับสนุนนมโรงเรียนเป็นการปลูกฝังการดื่มนมสดแท้ 100 % ของไทย

วิเคราะห์ ตลาดน้ำมันดิบไทย หรือ ตลาดนมสดแท้ 100% โดยใช้
Porter 5 forces analysis

คู่แข่งปัจจุบัน

- นมผงขาดมันเนย(**SMP**) และนมผงเต็มมันเนย (**WMP**)
- นมถั่วเหลือง
- ชาเขียว น้ำอัดลม
- น้ำผลไม้

คู่แข่งในอนาคต

- **Milk Protein Concentrate** จากอุตสาหกรรมนมต่างประเทศ
- **Whey Protein**
- เครื่องดื่มและนม ที่เพิ่ม วิตามิน แร่ธาตุ สารอาหารต่างๆ
- เครื่องดื่ม ชา+สมุนไพร+ผลไม้ผสมต่างๆ

สินค้าทดแทน

- ไข่
- ผลไม้ตามฤดูกาล
- ผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง
- **Cereal Bar**
- อาหารเสริมต่างๆ

ถูกค้า

- ตลาดภายในประเทศ – ยังโตได้อีกเยอะ แต่ไม่รู้เรื่องว่านมที่บริโภคเป็นนมสดแท้ 100 %หรือไม่ - รณรงค์
- ตลาดต่างประเทศ – กำลังขยายตัว ต้องการนมสดแท้เช่นกัน
- แนวโน้มต้องการ Organic, Immunity milk, นม Specialized

Supplier

- ปัจจัยการผลิตนมดิบสูงขึ้น เช่น มันเส้น อาหารหยาบที่ต้องแย่งกับโคเนื้อ
- ต้องนำเข้าแหล่งโปรตีนอาหารสัตว์ เช่น กากถั่วเหลือง
- เกษตรกรที่ได้รับฟาร์มมาตรฐานยังคงมีน้อยทำให้การผลิตนมคุณภาพยังไม่มั่นใจ
- การทำ **Organic Milk** ทำได้ยากแต่ก็มี **Demand** ในตลาดเช่นกัน

แนวทางแก้ไข

เกษตรกรต้องเร่งปรับตัวโดยด่วน **Re-engineering** โดยภาครัฐ และ องค์กรเกษตรกร ต้องริบดำเนินการส่งเสริมอบรมเปลี่ยนแปลงเกษตรกร เพื่อให้ปรับตัวไปในทิศทางที่จะ รอด กองทุนปรับความเข้มแข็งที่จะมีให้เกษตรกรปีละ 1,000 ล้านบาท ต้องริบดำเนินการโดยด่วน

- ทางสมาคมผู้เลี้ยงโคนมไทยโฮลสไตน์ฟรีเชียนได้เสนอโครงการเพื่อการนี้ โดยมีโครงการคร่าวๆดังนี้

- การลดต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ เพิ่มคุณภาพนมดิบ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระดับฝูงโคนม - โดยเพิ่มนักส่งเสริมและสัตวแพทย์
- การผลิตโคสาวคุณภาพดีทดแทนแม่โคคัดทิ้ง
- การเพิ่มศักยภาพการผลิตนม โดยอบรม
- การสร้างพันธุ์โคนมของประเทศไทย
- โครงการอบรมเพิ่มขีดความสามารถให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
- การรณรงค์บริโภคผลิตภัณฑ์จาก นมโคสดแท้ 100%

เกษตรกรและฟาร์มในอุดมคติ

- ผลิตนมให้ได้มาตรฐาน ที่เทียบเท่าหรือดีกว่านมผงที่มาละลายน้ำเพื่อให้ผู้บริโภคเลือกนมสดแท้ 100%
- ราคาไม่แตกต่างกับนมผงละลายน้ำมาก ดังนั้น ประสิทธิภาพ ต้องดี ต้นทุน ต้องต่ำ
- วิธีการคือปรับปรุงโดยตั้งเป้าตัวชี้วัดประสิทธิภาพเช่น ราคาอาหาร/กก นม Calving Interval อัตราโคโรค/ฝูง เกรดนมที่ดีขึ้น ฯลฯ
- ทำฟาร์มมาตรฐานให้ผู้บริโภคมั่นใจ - จำเป็นต้องทำถึงแม้ตอนนี้ยังไม่เห็นผล
- ผลิต Premium Milk, Organic Milk, Medicated Milk, etc

เกษตรกรและฟาร์มในอุดมคติ (ต่อ)

- ผลิต **Value added Product** เช่น พันธุ์กรรม โกลาสว น้ำเชื้อ ตัวอ่อน
- มีระบบข้อมูลที่ดี การเงิน บัญชีต้นทุน ข้อมูลโคและผลผลิต
- หมั่นหาความรู้และรู้ว่าตัวเองอยู่ตรงไหนและพยายามทำให้ดีขึ้น
- ภูมิใจในอาชีพพระราชทาน
- ช่วยรณรงค์คนรอบๆข้างให้ดีขึ้น
- รวมตัวช่วยเหลือสนับสนุนองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง ส่งเสริมคนดีมีความรู้ เข้าทำงาน
- เพิ่มคุณค่าตัวเองและฟาร์มให้สังคม ให้คนเข้ามาเที่ยวชม ทำสิ่งแวดล้อมให้ดี

องค์กรเกษตรกร ควรปรับตัวอย่างไรและเป็นอย่างไร เพื่อความ เข้มแข็งและยั่งยืน

- **ทำไมต้องมีโคนมในเมืองไทย?** หลายคนนอกวงการมักจะถาม มีคำตอบง่ายๆคือเป็นอาชีพของ *คนรากหญ้า* ที่พระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้ นอกจากนั้น ยังเป็นการผลิตอาหารที่มีคุณภาพจากพืชผลการเกษตรที่เหลือ หรือ จาก **By Product** จากอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ เปลี่ยนมาเป็นน้ำนมและเนื้อ และยังลดการนำเข้าอีกทั้งยัง เป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงทางอาหาร

โครงสร้างองค์กรเกษตรผู้เลี้ยงโคนมในประเทศอื่นๆ

จุดเด่นของสหกรณ์การเกษตรของญี่ปุ่น

- เน้นความมีวินัยในการออมเงินและใช้เงิน
- สหกรณ์มุ่งพัฒนางานบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก
  - การฝากประกันชีวิต งานด้านสวัสดิการ งานท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
  - งานด้านหนังสือพิมพ์และสารสนเทศ ด้านการเงิน
- ความเป็นประชาธิปไตย
- การบริหารองค์กรแบบธุรกิจมืออาชีพ
- คนญี่ปุ่นเป็นคนที่มีความประพฤติดี คนทำงานหนัก ขยัน อดทน และมีความรับผิดชอบ

Netherlands

องค์กรเกษตรกรที่เป็นระบบอย่างยิ่ง มีองค์กรที่เป็นตัวแทนทำงานกับส่วนอื่นๆ

- เกษตรกรมี Dutch Organisation for Agriculture and Horticulture (LTO Nederland)
- โรงงานมีตัวแทนคือ Dutch Dairy Organisation (NZO)
- ผู้ค้าส่ง โดย Joint Dairy Federation (Gemzu)
- ผู้ค้าปลีกโดย Dutch bureau for Provisions Trade (CBL)
- สหภาพผู้ค้าส่ง โดย FNV Bondgenoten
- สหภาพผู้ใช้แรงงาน โดย Dienstenbond CNV

Netherlands (ต่อ)

- ทั้งหมดอยู่ในคณะกรรมการนม Dutch Dairy Board
- รัฐบาลดำเนินการทางนโยบายที่ไปตกลงกับกลุ่ม EU ผ่านทางคณะกรรมการนี้
- ระเบียบกฎหมายเกณฑ์ การจัดการระบบโควตาการผลิตและการส่งออก
- เป็นศูนย์กลางข้อมูลของอุตสาหกรรมนมทั้งระบบรวมถึงข้อมูลการตลาดและราคาที่เกี่ยวข้องในวงการนมและข้อมูลให้ประชาชนทั่วไปด้วย

Netherlands (ต่อ)

องค์กรอื่นที่ดำเนินการเพื่ออุตสาหกรรมนมทั้งหมดในด้านต่างๆ กัน

1. The Institute NIZO Food Research - ค้นคว้าวิจัยเรื่องต่างๆไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นม
2. The Research Station for Animal Husbandry - วิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับในฟาร์ม
3. The Netherlands Controlling Authority for Milk and Milk Products (COKZ) และ Netherlands Milk Control Station (MCS) รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ
4. The Animal Health Service บริการเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพของสัตว์และสัตวแพทย์
5. การส่งเสริมการบริโภคทั้งภายในและต่างประเทศเป็นหน้าที่ของ NZO
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเหล่านี้มาจากการหักเก็บไว้จากค่าน้ำนมดิบ

Netherlands (ต่อ)

- ในภาคผู้แปรรูปนั้นมีรายใหญ่เป็นสหกรณ์ซึ่งมีรากฐานมาตั้งแต่เริ่มเลี้ยงโคนมเมื่อสมัยเริ่มแรกซึ่งก็มีการควบรวมกันเรื่อยมา ซึ่งได้รวมกันเร็วมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา
- 2 สหกรณ์และรับนมดิบกว่า 80% คือ Campina และ Friesland
- เอกชน 2 แห่งที่มีขนาด Nestl Nederland และ Leerdammer Company (Fromageries Bel)

Israel

คณะกรรมการการเลี้ยงโคนมแห่งชาติ

- วางแผนและจัดการโควตาของการผลิตนมระดับประเทศ
- ปรับปรุงคุณภาพน้ำนม
- รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับการผลิตและบริโภคนม
- ควบคุมและตรวจสอบการผลิตในอุตสาหกรรมโคนม
- ส่งเสริมการผลิตน้ำนมโดยการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรโคนม

Israel (ต่อ)

- ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปบริโภคผลิตภัณฑ์จากนม (ส่งเสริมการขายและโฆษณา)
- สนับสนุนการให้คำแนะนำต่างๆไป
- ส่งเสริมให้มีกระบวนการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตนม
- การสนับสนุนการทดสอบการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนม กิจกรรมทางด้านธนาคารข้อมูล และห้องปฏิบัติการการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนม

Israel (ต่อ)

คณะกรรมการโคนมแห่งชาติ

- การวิเคราะห์และจัดการด้านการจัดสรรโควตาน้ำนมแห่งชาติ
- การตัดสินใจเกี่ยวกับโควตาน้ำนมระดับชาติประจำปี
- การตัดสินใจเกี่ยวกับโควตาน้ำนมให้แก่เกษตรกรโคนมแต่ละคน
- อุตสาหกรรมนมมีสิทธิในการได้รับนมที่ผลิตเกินโควตา
- ตัดสินเรื่องราคาที่จะจ่ายแก่เกษตรกรโคนมและระบบการให้ราคา

องค์กรเกษตรของผู้เลี้ยงโคนมไทย

- สมาคมผู้เลี้ยงโคนมไทยโอลด์สไตน์ฟรีเซียน
- ชุมนุมนสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย จำกัด
- สมาคมกลุ่มเกษตรกรผู้รวบรวมน้ำนมดิบ
- กลุ่มที่ไม่ได้รวมตัว

ปัญหา

- ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือการขาดข้อมูล โดยเฉพาะปริมาณนมดิบทั้งหมด
- การแย่งปริมาณนมและผลิตภัณฑ์นมออกในบางช่วงก่อให้เกิดการไหลของนมไปๆ มาๆ ทำให้การวางแผนรับทำได้ลำบาก
- องค์กรยังขาดหน่วยงานที่จะทำงานตามแผนระยะยาวเช่นการตลาด การรวบรวมข้อมูล การปรับปรุงพันธุ์ การปรับปรุงการเลี้ยงให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการบริโภคนมสดแท้ การส่งเสริมคุณภาพนม
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้
- ขาดปัจจัยในการทำงานคือ เงิน

วิเคราะห์ องค์การเกษตรกรโคนม **SWOT Analysis**

จุดแข็ง (Strength)

- โคนมเป็นอาชีพพระราชทานที่ทุกรัฐบาลให้ความสนใจ
- นมเป็นผลิตภัณฑ์ที่เสี้ง่ายทำให้เกษตรกรต้องรวมตัวเข้าสังกัดเพื่อขาย
- เกษตรกรเป็นเจ้าของสหกรณ์จึงตอบสนองความต้องการผู้เลี้ยงได้ดี
ยกเว้น ศูนย์เอกชนที่เอาใจใส่ดูแลสมาชิก
- มีกองทุนให้กู้ ดอกเบี้ยต่ำ มีกฎหมายควบคุม และให้ผลประโยชน์กับสหกรณ์โดยเฉพาะ
- หน่วยงานของรัฐมักจะสนับสนุนสหกรณ์

จุดอ่อน (Weakness)

- สหกรณ์มักจะพบปัญหาว่ากลุ่มผู้บริหารอ่อนแอ ขาดความรู้ และไม่มีความตั้งใจที่จะทำให้ดี
- การรวมตัวยังไม่ค่อยจะแน่น
- ขาดเงินทุนในการจัดการให้มีประสิทธิภาพ
- ขาดคนมีความรู้ความสามารถในด้านเฉพาะทางมาช่วย
- การขาดความต่อเนื่อง

จุดอ่อน (Weakness) ต่อ

- ขาดมืออาชีพ เช่น การตลาด การเงิน การบัญชี
- มีการแย่งเกษตรกรทำให้หันมาไม่นิ่งและการร่วมมือต่างๆไม่ไว้ใจกัน
- ขาดการประสานงานกับองค์กรอื่น
- ขาดการวางแผนระยะยาว
- เกิดง่ายไป ขนาดเล็กเกินไปทำให้ค่าใช้จ่ายสูงอยู่ไม่ได้
- ส่วนใหญ่ไม่มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่เก็บไว้ได้ยาวนาน

โอกาส (Opportunity)

- ภาครัฐกำลังสนใจเพราะเปิด **FTA**
- การเปิด **FTA** ทำให้สมาชิกตื่นตัวมากขึ้นและให้ความร่วมมือมากขึ้นด้วย

อุปสรรค (Threat)

- **FTA** กำลังรออยู่
- นมโรงเรียนไม่ครบ 365 วัน ทำให้ความต้องการนมดิบ กระจก และล้นบ่อยๆ ทำให้องค์กรเกษตรไม่มีเวลาคิดแผนระยะยาวเลย
- ตลาดนมพาณิชย์ไม่โต ทำให้ต้องพึ่งนมโรงเรียนมาก

แนวทางแก้ไข

- **ตั้งองค์กรบริหารน้ำนมดิบ** ตกลงการซื้อขายนมดิบล่วงหน้าใน ราคาและคุณภาพที่กำหนด โดยราชการตลอดทั้งปี
- **ให้แน่ใจว่านมดิบทุกหยดมีที่ไป** การหาข้อมูลน้ำนมดิบ การผูกกับนมผงคงต้องทำควบคู่กัน เป็นรูปแบบหนึ่งของการทำ Supply Management ซึ่งหลายประเทศทำคือ การมี Quota คือทำ Supply = Demand
- **น้ำนมดิบต้องเป็นก้อนเดียวและต้องสามารถดูแลล่วงหน้าได้** จึงจะหมดปัญหาวันนี้

แนวทางแก้ไข (ต่อ)

- หน้าที่ **สนับสนุนการวิจัย** การลดต้นทุน การนำเอางานวิจัยไปใช้ การพัฒนาพันธุ์ การเก็บและจัดการข้อมูล การดูแลคุณภาพนม การสนับสนุนให้คัมและบริโคมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากนมสดแท้ 100% **ดูแลเรื่องฉลากโดยไม่ให้ใช้นมผงมาปน** การทำการตลาด และสนับสนุนองค์กรที่จะทำ *MilkBoard*
- ต้องมองมุมต่างประเทศมากขึ้น โดยจับมือกับผู้ผลิตนมผงนอกทำตลาดส่งออก และขอย่ามายู่กันภายในซึ่งเราจะทำตลาด ใช้น้ำนมดิบ 100%
- ต้องทำกิจการที่ลงไปให้ถึงผู้บริโภค>>เชื่อมห่วงโซ่จาก **Farm to Table**
- ต้องเน้นด้านต้นทุน คุณภาพของนม และปรับความรู้ให้เกษตรกรอยู่ตลอดเวลา
- เงินที่ใช้ในองค์กรต้องมีเพียงโดยเก็บจากค่าน้ำนมดิบ

องค์กรเกษตรกรในอุดมคติ

- ต้องมี **เกษตรกรอยู่ในหัวใจ** ไม่ว่าจะป็นสหกรณ์หรือเอกชน
- มุ่งเป้าหมายไปที่ความต้องการของเกษตรกรเช่นช่วงนี้ ต้องปรับตัว ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ
- องค์กรต้องลงทุนในด้านนี้ มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเพียงพอ ประสานงานกับภาควิชาการ นำความรู้การปรับปรุงเพื่อการลดต้นทุนไปให้ นำข้อมูล และข้อเท็จจริงกลับมาให้นักวิชาการวิเคราะห์เพื่อแนะนำต่อไป ตรวจสอบคุณภาพลงไปแนะนำให้ความรู้จนสามารถทำได้ดี
- จัดให้มีโครงสร้างองค์กรที่มีความสามารถและมีความมั่นคงมากขึ้น เช่น กรรมการบริหารที่ประกอบไปด้วย เกษตรกร นักบริหารจัดการธุรกิจ นักบัญชี นักการตลาด นักวิชาการด้านการเลี้ยงโคนมหรือการแปรรูป

งานวิจัยที่ต้องการ

- วิธีการตรวจนมผงปลอมปนในผลิตภัณฑ์นมเพื่อควบคุมตามฉลาก เพราะกำลังจะทำการรณรงค์คัดนมสดแท้ 100 %
- ศึกษาหา**วิธีตรวจเช็ค** นมผงที่นำเข้ามาไปสู่ผู้บริโภคอย่างไร ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อตรวจ และทำได้อย่างไร เพื่อว่านมผงไม่เข้ามาแทนที่นมดิบเพราะปัญหาจะมากขึ้นเรื่อยๆจาก FTA
- สร้างพันธุ์โคนมที่ นมมาก สุขภาพดี ผสมติดง่าย ในภาวะ ร้อนชื้น และอาหารหยาบไม่ดี ต้องใช้ อาหารชั้นสูง ต้องต่อสู้กับโรคไข้เห็บ
- ศึกษาว่าตอนนี้ต้นทุนสูงเพราะอะไร จะแก้ไขอย่างไร ระยะสั้น ยาว

- Bench Mark สำหรับฝูงโคที่มีประสิทธิภาพที่สุดใน จำนวนโคควรเป็นเท่าไร ผลผลิตต่อท้อง Calving Interval สัดส่วนฝูง การผสมติด การจับสัด ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร คุณภาพน้ำนมดิบ ส่วนประกอบนมดิบ วิธีแก้ไขที่ทำให้ตัว Bench mark เหล่านี้ดีขึ้น
- เลี้ยงอย่างไรมีประสิทธิภาพสูงสุดในแต่ละพื้นที่
- ตั้งศูนย์ถ่ายทอดข้อมูลเพื่อให้ความรู้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
- มาตรฐานของหน่วยตรวจสอบคุณภาพของบริษัทหรือสหกรณ์เพื่อใช้ในการให้ราคานมดิบมีความยุติธรรมต่อทั้งผู้และซื้อผู้ขายหรือไม่